

FITXA IDENTIFICATIVA

DADES DE L'ASSIGNATURA

Codi: 35323
Nom: Desenvolupaments recents en teoria de la literatura
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1000 - Grau Estudis Anglesos	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Segon quadrimestre
1000 - Grau Estudis Anglesos	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	3	Segon quadrimestre
1001 - G.Filologia Catalana	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	3	Segon quadrimestre
1001 - G.Filologia Catalana	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Segon quadrimestre
1003 - Grau Estud. Hispànics, Lleng.Espan.i Literat.	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Segon quadrimestre
1013 - Grau en Filologia Clàssica	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Segon quadrimestre
1013 - Grau en Filologia Clàssica	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	3	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1000 - Grau Estudis Anglesos	Desarrollos en Lingüística y Teoría Literaria	OPTATIVA
1000 - Grau Estudis Anglesos	Desarrollos en Lingüística y Teoría Literaria	OPTATIVA
1001 - G.Filologia Catalana	Desarrollos en Lingüística y Teoría Literaria	OPTATIVA
1001 - G.Filologia Catalana	Desarrollos en Lingüística y Teoría Literaria	OPTATIVA
1003 - Grau Estud. Hispànics, Lleng.Espan.i Literat.	Desenvolupaments en Lingüística i Teoria Literària	OPTATIVA
1013 - Grau en Filologia Clàssica	Desenvolupaments recents en teoria literària	OPTATIVA
1013 - Grau en Filologia Clàssica	Desenvolupaments recents en teoria literària	OPTATIVA

COORDINACIÓ

MASCARELL GARCIA PURIFICACIO

RESUM

Esta assignatura, optativa als graus d'Estudis Anglesos, Estudis Hispànics, Filologia Catalana i Filologia Clàssica, pretén introduir l'alumnat en els principals moviments del pensament teòric sobre la literatura i l'art des dels anys setanta fins als nostres dies. La inclusió de corrents com la teoria dels polisistemes, la deconstrucció, el feminisme, la teoria queer, la genealogia o els estudis del canon, entre altres, demostren que els límits entre crítica literària i crítica cultural s'han difuminat, la qual cosa permet a l'alumnat afrontar l'anàlisi dels textos pertanyents a les diferents literatures i modalitats artístiques des d'una perspectiva més global.

CONEXIMENTS PREVIS**RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ**

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Atés que una de les característiques més excel·lents d'allò que ha esdevingut en la teoria de la literatura a partir dels anys setanta és l'esfumat de fronteres entre els diferents camps del saber (teoria de la literatura, història, filosofia, política, sociologia, etc.), és recomanable que l'alumne tinga present la necessitat de realitzar unes lectures que pertanyen a eixos altres camps del saber.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE**1000 - Grau Estudis Anglesos**

Conèixer i aplicar els corrents i metodologies de la teoria i crítica literàries.

Demostrar un compromís ètic en l'àmbit dels estudis anglesos, centrant-se en aspectes tals com la igualtat de gèneres, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de la pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat lingüística i la multiculturalidad.

Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la

resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.

Treballar en equip en entorns relacionats amb la filologia anglesa i desenvolupar relacions interpersonales.

1001 - G.Filologia Catalana

Conèixer i aplicar els corrents i metodologies de la teoria i crítica literàries.

Demostrar un compromís ètic en l'àmbit filològic, centrant-se en aspectes tals com la igualtat de gèneres, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de la pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat lingüística i la multiculturalidad.

Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

Treballar en equip en entorns relacionats amb la filologia i desenvolupar relacions interpersonales.

Treballar i aprendre de mode autònom i de planificar i gestionar el temps de treball.

1003 - Grau Estud. Hispànics, Lleng.Espan.i Literat.

Conèixer i aplicar els corrents i metodologies de la teoria i crítica literàries.

Demostrar un compromís ètic en l'àmbit filològic, centrant-se en aspectes tals com la igualtat de gèneres, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de la pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat lingüística i la multiculturalidad.

Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

Treballar en equip en entorns relacionats amb la filologia i desenvolupar relacions interpersonales.

Treballar i aprendre de manera autònoma i de planificar i gestionar el temps de treball.

1013 - Grau en Filologia Clàssica

Conèixer i aplicar els corrents i metodologies de la teoria i crítica literàries.

Demostrar un compromís ètic en l'àmbit filològic, centrant-se en aspectes tals com la igualtat de gèneres, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de la pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat lingüística i la multiculturalidad.

Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

Treballar en equip en entorns relacionats amb la filologia i desenvolupar relacions interpersonales.

Treballar i aprendre de manera autònoma i de planificar i gestionar el temps de treball.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. De l'estructuralisme al postestructuralisme: explorar allò "fora" del text

Breu història de l'evolució des del paradigma estructuralista que va imperar en la Teoria de la Literatura des de la seua fundació a principis del XX fins als anys 70 i l'aparició d'una nova mirada sobre els textos que contempla el "fora" del fenomen literari: la història, l'autoria, les condicions socioeconòmiques, etc.

2. La teoria de la Desconstrucció: com desarmar al poder

Un acostament a la filosofia de Jacques Derrida i al seu plantejament desconstructiu per a desmuntar el pensament occidental, desestabilitzant les estructures de significat i revelant les contradiccions que conformen el nostre sistema. I com s'aplica aquesta mirada desconstructiva a l'hora de llegir literatura de

manera crítica.

3. Del marxisme als Estudis Culturals: la classe social en la literatura

Repàs de les idees marxistes del segle XIX com a base per al desenvolupament de l'Escola de Frankfurt i els Estudis Culturals anglosaxons. Anàlisi de les relacions entre cultura, comunicació, política i societat per a observar com es plasma la classe social en la nostra manera de llegir i produir objectes literaris.

4. La teoria literària feminista i queer: gènere, sexe i identitats

Acostament a les principals teòriques del feminisme i a les seves aportacions (Simone de Beauvoir, Kate Millett, Judith Butler, etc.), amb un enfocament que permet estudiar els textos literaris des del desafiament a les normes de gènere, obrint-los a interpretacions transgressores que permeten identificar violències, opressions, identitats ocultes, etc.

5. Teoria postcolonial: raça, dominació i escriptura en els marges

Estudi del colonialisme i els seus efectes a través de Frantz Fanon i E. W. Said, amb especial recalcament en les idees d'identitat, nació i llengua literària en l'era del migrant. Un acostament a com les estructures colonials persisteixen després de la independència política i es manifesten en la cultura, la identitat, la literatura, situant a aquesta última en els marges.

6. Teories sistèmiques, sociologia de la literatura i cànon: per què llegim el que llegim

La importància del context per a interpretar el text i valorar-lo en conseqüència és la pedra angular d'aquest últim tema, que té l'objectiu d'aconseguir entendre per què determinades obres són expulsades del cànon o són censurades o són ignorades, mentre unes altres són situades en el centre del sistema literari, del mercat i de l'acadèmia.

Aquests continguts es plasmaran en els següents **Resultats d'Aprenentatge**:

- Dur a terme anàlisis de diferents textos literaris i discursius d'acord amb les metodologies i estratègies emprades.

- Saber reconèixer i ubicar els conceptes pertanyents a les diferents escoles i corrents introduïdes durant el curs.
- Saber exposar i desenrotllar un treball d'investigació d'acord amb els principis de la crítica cultural.
- Argumentar adequadament els diferents aspectes que afecten la inclusió del problema del gènere, de la raça i de la classe.
- Saber desenrotllar una crítica de les institucions polítiques, inclosa la pròpia Universitat.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	60,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	30,00
Estudi i treball autònom	0,00
Preparació de classes	24,00
Preparació d'activitats d'avaluació	30,00
Resolució de casos pràctics	6,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

Els continguts de l'assignatura s'introdueixen a partir de dos fonts: el món referencial de l'alumnat i la relació amb els conceptes crítics de les diferents escoles. Això suposa una motivació de l'alumnat que es veu compel·lit a participar d'una forma activa en el desenrotllament de la classe, tenint en compte que els temes tractats li toquen molt de prop. En eixa metodologia s'empra la classe expositiva, una sèrie de power points i materials artístics provinents de diferents fonts.

AVALUACIÓ

Criteris d'avaluació:

1. Examen final (70%)

2. Activitats realitzades durant el quadrimestre (20%)

3. Assistència a classe, participació activa i col·laboració en la creació d'un ambient de treball i estudi a l'aula (10%)

Els percentatges del 20% i del 10% no són recuperables en segona convocatòria, però es guardarà la nota. Aquest 30% de la nota final contarà només en el supòsit que l'alumnat haja aprovat l'examen final.

L'honestedat intel·lectual és vital en les comunitats acadèmiques, i per a la justa avaluació del treball de l'estudiantat. Tots els treballs presentats en aquest curs han de ser d'autoria original. No s'admetran treballs en els quals es faça ús de col·laboració fraudulenta, segons el "Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentes de la Universitat de València" aprovat pel Consell de Govern de 14 de juliol de 2020. ACGUV 123/2020. La utilització d'eines d'intel·ligència artificial s'adequarà al que es disposa en la "Guia d'actuació per a l'ús responsable de la intel·ligència artificial (IA) en les activitats docents i d'avaluació a la Universitat de València" o normativa que la substituïska.

El sistema general de qualificacions seguirà la normativa de la Universitat de València aprovada pel Consell de Govern del dia 30 de maig de 2017. ACGUV 108/2017.

p>

BIBLIOGRAFIA

BÀSICA

- ABELLAN, Joan. (1997). *Introducció a la teoria de la literatura*. Angle.
- ASENSI PÉREZ, Manuel. (1998). *Historia de la teoría de la literatura I. Desde los inicios hasta el siglo XIX*. Vol. I. Tirant lo Blanch.
- ASENSI PÉREZ, Manuel. (2003). *Historia de la teoría de la literatura. El siglo XX hasta los setenta*. Vol. II. Tirant lo Blanch.
- CABO ASEGUINOLAZA, Fernando; RÁBADE VILLAR, Maria do Cabreiro. (2006). *Manual de teoría de la literatura*. Castalia.
- CULLER, Jonathan. (2000). *Breve introducción a la teoría literaria*. Crítica.
- EAGLETON, Terry. (1998). *Una introducción a la teoría literaria*. Fondo de Cultura Económica.
- RYAN, Michael. (2002). *Teoría literaria. Una introducción práctica*. Alianza.

RECOMENDADA

- ARADRA SÁNCHEZ, Rosa María; MARTÍNEZ CANTÓN, Clara I.; LÓPEZ LÓPEZ, Carmen María (Eds.). (2025). *Itinerarios de la teoría literaria: De la métrica a la hermenéutica*. Reichenberger.
- BURGUERA, María Luisa (Ed.). (2004). *Textos clásicos de la teoría de la literatura*. Cátedra.
- COMPAGNON, Antoine. (2015). *El demonio de la teoría: Literatura y sentido común*. Acantilado.
- CUESTA ABAD, José Manuel; JIMÉNEZ HEFFERNAN, Julián (Eds.). (2005). *Teorías literarias del siglo XX. Una antología*. Akal.

- DOMÍNGUEZ CAPARRÓS, José. (2004). *Teoría de la literatura*. Centro de Estudios Ramón Areces.
- GARRIDO GALLARDO, Miguel Ángel. (2000). *Nueva introducción a la teoría de la literatura*. Síntesis.
- LLOVET, Jordi; CANER, Robert; CATELLI, Nora; MARTÍ MONTERDE, Antoni; VIÑAS PIQUER, David (Eds.). (2005). *Teoría literaria y literatura comparada*. Ariel.
- POZUELO YVANCOS, José María. (1988). *Teoría del lenguaje literario*. Cátedra.
- RIVAS HERNÁNDEZ, Ascensión. (2005). *De la poética a la teoría de la literatura (una introducción)*. Ediciones de la Universidad de Salamanca.
- SILVA, Vítor Manuel de Aguiar. (1972). *Teoría de la literatura*. Gredos.
- VIÑAS PIQUER, David. (2002). *Historia de la crítica literaria*. Ariel.